Ч. 168. Львів, пятниця дня 25. липця (7. серпня) 1908. Річник XII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Впрвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. **пл. Домбровского (Хорунщини)**. Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Заграниця.

Положенє в Царгороді, на основі наспівших звідтам вістий представляє ся вельми грізно. Успокоєнє спричинене хвилевим впливом проголошеного Гатті-Гумаюн і обнови міністрів проминуло доволі скоро. Ширші круги офіцирів і молодотурків сим не є вдоволені. Офіцири невдоволені тим, що посади міністра не обсаджено яким спосібним молодим ґенералом і що на міністра маринарки не покликано улюбленого віцеадмірала Галіль-пашу.

Молодотурки, здаєть ся, втратили дотеперішнє умірковані і виступають з далекосяглими домаганями. Они вимагають передовсім, щоби з Ільдіз-палати усунено всї впливові військові і двірскі личности та щоби до ради корони покликано якогось молодотурецкого мужа довіря, котрий став би любимцем султана.

Не можна знати, о скілько се домаганє молодотурецких кругів відповідає бажаням турецкої інтеліґенциї і народних верств і чи они се домаганє піддержалиб. Так само не відомо, яку повагу має обновлене що йно міністерство і чи оно може бути заборолом проти дальшого напору і домагань.

Про настрій в Ільдіз-палаті кружляють найсуперечнїйші вісти, але се правда, що положенє там безнастанно зміняє ся. Мимо того однак положенє там не є таке критичне, як би здавало ся, бо залога в Ільдіз мимо всяких поговорів остала вірною султанови. Здає ся також певною річию, що поодинокі члени молодотурецкого комітету посередно або безпосередно стояв в звязи з Ільдіз-палатою і вели там переговори.

Тимчасовий орґан комітету Tanin критикує постанову Гатті-Гумаюн, після котрої султан прямо іменує міністра маринарки і війни і зазначує, що се суперечить 5-му артикулови отоманьскої конституциї про неодвічальність султана.

Великий везір не може бути одвічальним за міністрів, котрих він не предкладає до іменованя. Дневник сей висловлює отже надію, що султан відсуне від себе сю велику одвічальність.

З Царгорода звіщають до віденьских дневників, що нові міністри подали ся о відставку безпосередньо по конференциї великого везіра з офіцирами, що прибули з Солуня. Се поданє о відставку послїдувало під напором війска. Є се отже друге вмішанє війска, котре довело до нового перевороту в державі.

До Times-а пишуть з Тебріс, що після тридневного розєму знов почали ся там вороговання. Сподївають ся там отже кождої хвилї поважних подій. Задля непевности позачиняли европейскі посольства свої брами і не допускають там тамошних населенців.

Огляд часописий.

(„Рідний Край“ про третю думу. — „Рада„ про стале жалованє для послів. — „Conserv. Korresp. про всеславяньский зїзд).

З чим до дому?... питає »Рідний Край«. Селяни, посли до думи, не раз підіймали, навіть і в голос, те питанє, — »з чим вернемо ся до дому?« Адже, мовляв, виборці спитають, — „що ви там для нас у думі зробили?“ — щож на те відповідати?... Отже час відповіди й настав уже: засїданя думи скінчились і депутати вернули до дому. »З чим« же справді вони вернули ся?..

Так як і нї з чим!... Що зробила дума? — Так як і нїчого. Через її думку та розважаня перейшли цїлі сотнї „дрібних законопроєктів;“ за ними »нїколи було взяти ся до поважнїйших справ«. А справ тих, дуже поважних, так багато! Деякі з них позастрягали в думских комісиях, деякі ще й у комісиї не передано, — тільки »зроблено внесенє«, про них, — а про деякі поважнїйші справи то ще й у думі речи не здіймано! — І остали ся не вивершені, або й зовсім не посунені такі справи, як цїлковита реформа земства, загальна шкільна наука, обезпеченє робітників, переселенє, судова справа й инші. Про такі речи, як амнестия, громадска забезпеченість, автономні права цїлих осібних країв, не здіймало ся й мови. Про ті речи дума не могла та, в своїй більшости, й не хотїла здіймати мови.

„Великою працею“ 3-ої думи зостає ся все таки розглянутий розпис державний. Велика справді річ той розпис, але сам по собі, — бо й справді, розглянути увесь розміт державних прибутків і видатків — се розглянути все житє великої держави. Але як єго розглянути

Боротьба самоуправи

руского воєводства з опришками.

(Дальше).

Наслїдком сего було, що на довший час опришківскі розбої устали. Аж доперва 1713 р. дають ся підгірскій шляхтї в знаки нові розбої бескидників. В тім роцї напали опришки на сяніцкого стольника, Яна Цєхановского, богатого властителя Угерець, Гуденки, Глинного, забили єго в страшний спосіб, а дім і добра ограбили на 100.000 зл. Напади ширили ся тим більше, що деякі громади, як напр. Вислок, давали опришкам підмогу. Вкінци дочекала ся шляхта, що гранична комісия, апробована цїсарем з одної, а королем з другої сторони 1717 р., мала розпочати свою діяльність. Одначе з огляду на деякі непорозуміня між польскою а угорскою шляхтою діяльність комісиї почала ся 1721 р. Друга комісия зібрала ся 1724 р.

Розбоїв одначе і в сей спосіб не спинено і они ширять ся зарівно грізно й тепер, як в попередних роках, особливо від 1730 до 1748 р. *). Від сего часу аж до 1756 р. знов не чути нїчо про опришківскі напади. Аж доперва від сего року, по причинї нових нападів, починає шляхта видавати нові ухвали і рішає удати ся до цїсарского резидента в Варшаві з просьбою о реасумпцию комісиї з 1717 р. Але вже 1765 р. записує сяніцка шляхта, зібрана на соймик, отсї памятні слова в лявдум: »Позаяк вітчина в спокою, проте людий, доданих минувшого року до президияльної сторожі, з доданою платнею, належить усунути«.

Найбільший зріст опришківства в Перемищинї і Сяніччинї припадає на часи Августа II. Тодї шляхта понесла мілїонові страти від толгаїв, в цїли оборони мусїла она ухвалювати великі видатки, а навіть дійшло до сего, що до президияльної сторожі влучено 200 козаків. Се одначе було понад сили шляхти і в короткім часї повернула она до смоляків і до давнїйшого їх числа. Небезпеченьство почало між тим щораз зменшати ся. Було се наслїдком частих старань шляхти у цїсаря і угорских панів. Як бачили ми, почало ся оно з хвилею, коли став ширити ся в Угорщинї вплив Порти і коли она Ялайлонам забрала Молдавію. Тодї наче передна сторожа музулманьства, випадають з того Бескиду толгаї і опришки і через півтора столїтя в страшний спосіб нищать Підгірє. Ся передня сторожа осїдає в Бескидї і замінює єго в нездобуту твердиню і гнїздо всяких язиків і всякої релїґії толгаїв, яких занятєм стає розбій і крадїж. Найбільше терпіли від них повіти: сяніцкий і перемиский, через котрі ішли дві великі дороги до Угорщини, одна на Сянік і Дуклю, друга на Самбір. Доперва в часах Станїслава Августа, коли і по другій сторонї Бескиду запанував спокій, коли вплив магометаньский в Угорщинї зовсїм вигас, а край відотхнув під правлїнєм Марії Тереси, уступило толгайство і з Підгіря.

(Конець буде).

*) Про опришківскі розбої в 18 ст. особливо про Довбуша і єго наслїдників, можуть читачі найти вельми широкі описи в згаданій працї проф. Целевича. *Др. Б. Б.*

і яку єму раду дати! Отут то й виявила ся малозначність думскої роботи. Перш всього, дума тут і не могла всього вершити владарною рукою, бо право її таки й добре обмежено особливо »статею«: до цілих розділів державних видатків думі „зась“; скільки там на що йшло, — на ті особливі величезні оклади, пенсиї то що, — то вже так і йтиме, думі »до того нема діла«. А і в тих розділах розпису, що вже в їх ніби то могла вільно розважати дума, зроблено не багато на пільгу народню. Безперечний здобуток був хіба лише той, що переглядане коштів по ріжних міністерствах показало, в якому стані знаходять ся там державні справи; виявилось так багато задавнених болячок, так багато недоладного в тих видатках та порядках, що... колиб дума могла те полагодити, то велике діло зробилаб перед своєю країною. Алеж дума так як нічого не зробила в сьому ділови. Правда, були такі години, що в державній думі деякі члени здіймали мову про всї ті недоладні речи по міністерствах, але більшість думи не хотіла суперечити урядови. А через те і в „великому ділови“, в розписі коштів державних, дума ухвалила важнїйші справи так, як говорило ся в законопроєктах міністерских. Отже, ваги, що лежала на народови, дума не зменшила.

(Конець буде).

Допись з Косівщини.

Гуцулів в Косівщині привалила с. р. страшна біда. Дуже гірко дозимовували маржину (худобу). 100 кґр. сїна платилось поверх 20 К, тай того не мож було добути а діждавшись весни покладали Гуцули велику надію на випас полониньский. Завелись страшно, бо polowanie презеса Ради народової важнїйше ніж випас маржини, з котрої удержують ся десятки тисяч родин і платять податки. Гуцули счинили крик і намісник запорядив деякі пільги для Гуцулів. Та не всї єго підвластні числять ся з єго наказом. „Я ще не маю нічого на письмі“ дразнять Гуцулів, котрим далї-далї терпцю не стане а й пального материялу прибирають вже гей-гей!

Гуцули ходять гей зачмелені. З весни загоріла паша, опісля прибили майже третину гради а тепер вже від півтора тижня лле без перерви дощ і зробив таку повінь, якої вже давно не було. Мости позривало, дороги »показило« (попсувало) — і ми відтяті тепер на довший час від сьвіта. Щасливий ще той, котрий має який такий запас муки а то приходить деяким погибати серед літа з голоду! А погибок майже певний, бо в деякій хаті 12 і більше ротів і ротиків, а ту град вимолотив все! Навіть бжоли погибають з голоду!! Нарід „приказує“ (голосить з плачем) гей би по умерших.

Паші стане ледви для $^1/_3$ маржини, тож конечна якась акция ратункова. Добре би було навязати зносини з різнями віденьскими, котрим би можна достарчувати опасову маржину з полонин, бо инакше „вігулєт“ (вимантять) безсовісні за $^1/_3$ вартости. — З браку гроша впала й ціна дерева по половину, через що Гуцули не дістануть вже роботи по »бутинах« (вирубоване дерева по лїсах). Гуцулам можна би отворити зарібки, колиб лише добра воля. Колиб правду казав Górka, нотар з Гвіздця, коли підносив кандидатуру Мойси до ради держ., що Мойса вистараєсь о реґуляцию обох Черемошів і можна би ту реґуляцию тепер розпочати, а був би поратунок для Гуцулів, та базїкане Górki було відай вудочкою замість wódeczki на голоси гуцульскі. — Роботу можна би Гуцулам дати при направі доріг, а тих тепер по прилученю громадских гей-гей много та в касї повітовій нема на се й „шусткі“, як каже полякуючий по доріжник. Добре би було, аби виділ краєвий прийшов зі значною позичкою на дороги повітови в поміч, але аби тими грішми не орудували деякі панки, котрі привикли зі своїми студиями (окінченої I кляси нормальної) побирати річні доходи поверх 5000 зр! факт!

Коли рада пов. приняла від громад дороги в свій заряд, то можна було безпечно на тих дорогах »грати в круглї«, бо, коли мав їхати Csato (Bezirksvorsteher з Кут) в гори, то Гуцули в часї погоди замітали „спузу“ (порох) замітавками, аби не припала »спуза« на пана, а в негоду »грузь« (болото), аби колїсє від брички не обгрузило ся«. Powiat через 12 лїт не вивіз нї одного камінця на ті дороги! Куда дївались за той час гроші призначені на направу доріг, можна зміркувати легко, коли зиркає ся лише на realności pp. funkcionaryuszów wydziału pow. — „Радбих не склести“ звиняєсь Гуцул, »так біда лоточить християнина«, — радбим не згадувати pro polnische Wirtschaft, так на кождім кроцї лїзе она в очи. І в ту хвилю, коли то пишу, приходять до мене Гуцули »з серцем« (люті): »на Буковинї вже дали запомогу градову« (град товк одної днини по обох боках Черемоша) „а у нас пани« (зн. комісия) »ще й не гадають їхати а тепер ще й поготів« (й тільки), „бо дороги показило“. Справедливо, — нема оборони. По податки висилають у нас на роверах екзекуторів, а з надією на запомоги лїзуть поволїще як ein Aasthier! „От яка правда!“ кажуть Гуцули. »Ч таємо за повени й гради на мазурах і в тій самій ґазетї читаєм, що намісництво призначило для Bochni, Chrzanowa, Brzeska, Jarosławia и для Juszczyny вже другий раз запомоги тисячами а для нас нема нїчого. Але нїчого тут дивного, бо і се читали ми в часописях, що Ґломбіньский і Стапіньский їздили до Відня і вимагали значної підмоги від бар. Бека для Галичини очивидно західної, бо про Гуцулів їм байдуже. Одначе деж наш патентований оборонець Гуцульщини др. Трильовский, де о. Войнаровский, що роблять инші рускі посли, що робить президия руского клюбу!? Правда, наші посли завели собі моду триюмфальних поїздок з бандеринами, за накликуване до найострійшої опозициї, алеж від сего народови не стане лекше, треба таки инакше про єго нужду подумати і потрудити ся і до міністрів, і до намісника, і до кр. виділу, так як се робили Чехи навіть тодї, коли вели обструкцию — добували в міністерстві підмоги, коли нарід попав в нужду через повени, гради і т. и.

Певний.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

Зі Львова 22 Червня 1869.

Високоповажний Добродію! *)

Вістей зъ Лондону ще немає, а сподїємось їхъ въ четверъ або пятницю. Печатанне письма св. перерву и наведу причину таку, яку подали Ви Добродію. Уставъ лондинського тов. библийного вишлеть ся Вамъ. Незнане світу товариство я знаю, а бодай домірковуюсь, де воно є. Та у мене така думка, щоби поїхати по школьнімъ року до міністра просвіти Гаснера та єму у чотирі очи виложити все, чого ми для шкілъ нашихъ домагаємось. Єму треба би въ роді меморандумъ дати щось въ руки, зъ чого би вінъ ясно змігъ пізнати, хто и що ми, иного хочеть ся намъ. У насъ до уложеня шкільних книжокъ є особна комісія та на лихо, члени сеї комісиї дурні тай годі; вони не то що не старають ся про нічо та самі дармують, а до того, коли попадеть ся імъ яка праця підъ осудъ, то и тій не дають світа божого побачити.

На Буковині завізвавъ Гаснеръ Федьковича до спорудження шкільних книжокъ и намъ такъ треба зробити, а не оглядатись ні на раду школьну, ні на комісию.

Я вироблю таке меморандумъ, а Ви, Добродію, коли ласка, подайте мінї и Вашу гадку въ сёму ділі, якъ лучче би справу повести, та на що именно вагу цілу покласти. Моя думка така, що симъ способомъ ино загородимо нашимъ москаликамъ дорогу до обаламучення нашої молодежи, а міністрови треба сказати, щоби вінъ не піддававъ насъ на будуче підъ опіку Ляхамъ, а давъ намъ народовцямъ зуповну волю въ діланню. Піддаваннємъ насъ підъ опіку ляцьку виробляєть ся у насъ упорчивість; ми зъ рукъ Ляхівъ нічого не приймемъ, а до того гнетъ ляцький робитъ зъ нашихъ людей москаликівъ.

Хвиля теперішня тимъ надобніща до такого ділання, що немає у насъ метрополита, котрий би здужавъ попсовати намъ въ міністерстві. Ми и ростемо зъ кождимъ днемъ у повазі; Лаврівський совітникъ хоче пристати до Просвіти, побачивши, що ми етимолоґі не цураємось. Просвіта муситъ и на дальше ити сею етимолоґічнёю дорогою; її задачою буде зібрати побіля себе всіхъ народовців-етимолоґистівъ; Правда получить всіхъ фонетиківъ. Такої політики намъ тимъ більше треба придержуватись, бо Слово хоче теперъ уже звертати на народню дорогу, здаєть ся ино на те, щобъ збаламутити наново тихъ народовцівъ-етимолоґистівъ, а віттакъ завести їхъ въ московский таборъ. Нехай ино будемо мали въ Просвіті етимолоґівъ тихъ, а ми заведемо їхъ уже помаленьку и до фонетичнёго стану.

(Конець буде).

*) На долї: Д. Вп. Пант. Куліша у Відень.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Усп. св. Анни; римо-кат.: Каєтана И. — В суботу: руско-кат.: Єрмолая, Параск.; римо-кат.: Кирияка м.

— **З русла народного житя в Ст. Самборі.** З великим одушевленєм можемо повитати живий рух на народній ниві в давнім епископскім місті, Старім Самборі. Серед великих перепон Польщі та закоріненого там москвофільства розбудилось заходом щирих патриотів народне житє і нинї доведено до того, що лиш мала жмінка лишилась в своїй темноті при заскорузлім москвофільстві, а всї прочі чують ся щирими народовцями Русинами-Українцями. Дня 2. серпня посьвячено тут відреставрований „Дім Просьвіти“ котрий недавно закуплено від одного міщанина. На посьвячене прибуло богато духовної і сьвіцкої дооколичної інтеліґенциї, відпоручники — селяни від всїх Читалень „Просьвіти“ з повіту а всего народу було поверх тисячки. По водосьвятию зложив о. Яворский товариству желаня доброго розвою на руки місцевого катехита о. Гадзевича, котрий є душею цїлого руху, а опісля короткою гарною промовою отворив о. Гадзевич збори, вказуючи на вагу сеї

хвилї і віддав провід о. Шевчикови, заст. голови філії »Просьвіти«, позаяк голова о. Д. Лепкий не міг бути на сїм торжестві присутним з причини виїзду до купелїв для поратованя здоровля. Посипались промови о. Яворского з Стрільбич, п. Сеника, п. Волосяньского, о. Качмара, о. Шевчика і прочих, а всї они відзначались горячою любовю до свого народа, та бажанєм, щоб наш нарід як найбільше просьвічав ся. Зібраний нарід нагороджував бесїдників горячими оплесками, аж саля лунала, та се викликало велику завість ворогів, що мов лиси ходили по під вікна і зависним оком споглядали на живу струю народного житя. Опісля відбулась забава зі співами і танцями. Нарід бавив ся чудово, а передовсїм хор »Просьвіти« пописував ся своїми піснями. Тому, як з одної сторони тїшимо ся тим житєм, так знова желаємо філії старосамбірскій, щоб дальше працювала з подвійною силою і енерґією для просьвіти свого народа, а тодї зникне москвофільство, котре утримуєсь завдяки темноті народа, а також зникне між народом охота за леда що покидати свій обряд і переходити в инший табор. Замітне в роботї філії старосамбірскої і се, що цїлий рух просьвітний веде ся на чисто национальнім ґрунтї без домішок радикалїзму і социялїзму і тому як раз зєднує для себе всї верстви народу і нїхто ту не думає виступати против мнимого клєрикалїзму та зачіпати квестиї віри, бо кождий бачить, що житє се розвиваєсь в природний розумний спосіб. — Лиш працї і волї — а користь буде! — *Свій.*

— **Нова українська опера.** Сими часами покінчив наш славний композитор Денис Січиньский писати нову оперу п. н. „Роксоляна". Лїбрето опери схоже по самій темі на „Марусю Богуславку" — себто геройкою опери є таж сама українська дївчина, що й в „Богуславцї" Старицкого. Я — пише п. Фр. К. — мав нагоду чути прольоґ сеї опери і декілька пісень з I. та II. акту у виконаню хору бережаньского Бояна і признаюсь, що вони перейшли моє очікуванє. Особливо сопранове та альтове сольо в прольозї чудове. В протиставленю до „Різдвяної ночи" є „Роксоляна", як би так сказати, цїлком европейска — відгуків народних мельодий в нїй майже зовсїм нема. Як інформовано мене, „Роксоляну" має незабавки виставити „Narodne divadlo" в Празї, яке вже зладило переклад лїбрета на ческу мову. Також аматорский театр львівского „Сокола" має відограти оден акт „Роксоляни", а партиї пороздавано ще в зимі найлїпшим солїсткам та солїстам та запрошено два хори до участи. В осени можна надїяти ся, що „Роксоляна" появить ся на рускій сценї і тодї можна буде ширше про ню поговорити.

— **Зміни ісповідань у Львові.** Урядовий статистичний місячник Lwów w cyfrach подає, що в червни с. р. змінило у Львові ісповіданє 36 осіб. Мім ними 1 римо-католик (21—30 р. житя), 28 греко-католиків (16 мужчин і 12 женщин) і 7 жидів (3 мужч. і 4 жен.). З того до римо-католицкого обряду пристало 30 осіб, на евангелицке перейшло 5, а до безвіроісповідних 1.

— **Канадийскі власти** постановили не впускати чужих робітників особливо зі Зєдинених Держав до Канади, щоби не відбирати зарібків тамошним робітникам. Недавно завернули канадийскі власти понад 5.000 Італїянцїв, що їхали до зелїзничих робіт. Рівнож заострено приписи що до впусканя посторонних осіб, глядаючих зарібків у Канадї, щоби забезпечити в той спосіб занятє для робітників Канади. Хто не викажесь більшою сумою гроший, цїлком певно не буде впущений до Канади.

— **Фальшівники грошей.** В Садагорі на Буковинї арештовано мужа і жінку Бабяків, прихоплених при видаваню підроблених 5-коронівок. Бабяки приїхали до Садагори перед кількома тижнями з Росиї. Полїция мала на них око, бо видали ся їй підозрінними ріжні сходини Бабяків з приїзними з Росиї. Бабяки мали бути аґентами якоїсь фабрики фальшивих грошей в Росиї.

— **Пияньство у Львові.** В маю с. р. випито у Львові: 6.200 лїтрів руму, 106.900 л. горівки, 59.000 л. вина, 12.300 л. меду, 1,120.100 л. пива, 14.100 л. оцту і 471,771.000 лїтрів води. (Вода почислена вся, яку допроваджено до Львова і зужито не лише до питя).

— **Дощі на Українї.** Останнїми часами у Київі після страшенної спеки майже без перестанку все йдуть дощі. 28-го липця, на сьвято князя Володимира, година була дуже гарна й не нудна. Та другого дня пішов знов дощ. — З с. Манжосівки, прилуцкого повіту, пишуть: Після спеки, що була у нас до 14. липця, коли доходило инколи не мало до 50° R, пішли отсе дощі. 23. липця упав такий великий дощ, що не мало накоїв людям і шкоди. Всю огородину затоплено та занесено намулом. Хто не встиг ще перевезти сїна з лук, то там воно й пропало: чи погнило, чи забрала вода. — В київскім повітї як тільки почали ся жнива, 15. липця зараз почали ся й дощі, що йдуть мало не що дня без перестанку. Хлїб уже спілий-спілий, та й став уклякати; викошене повлипало геть в землю. А тут ще й град частенько навідує ся. — В околицї побіля Глухова 23 й 24 липця пройшов великий дощ. Перед тим стояла страшенна спека і сей дощ значно підправив жита та підсьвіжив всяку ростину. Тепер селяни сподївають ся зібрати хоч маленький урожай хлїба. — Дощ за дощем перепадає в лїтиньскому повітї. Буває і буря не раз. Поки що — шкодила хлїбови та сїну отака ляпанина. Але се 18. липця як зірвав ся в с. Маркушах вітер із дощем, то перекинуло в пана стирту сїна й задавило на смерть робітника Грицька Ребрика з села Вороновець. Він на той саме час з товаришом своїм сховав ся туди від дощу. Товариша єго тільки придусило; єго витягнули за ноги з під наваленого сїна. — Дня 28. липня над вечір над г. Кремінцем пройшла страшенна дощова гроза. Кремінець стоїть у долинї й звідусюди оточений горбочками. Через те, як зійде дощ, то з гір завше біжать великі потоки води, що з ревом та шумом заливають увесь ґород. Сегож разу творилось щось страшне. Шкоди нароблено сила: в потоцї втопилось 3 особи і гадають, що є й ще жертви, яких витягнуть, як розкопають піскові гори, нанесені водою подекуди заввишки більше сяжня. З огородів здебільшого забрано всї овочі.

— **Пожар лїсів.** В анґлїйскій Колюмбії (в півн. Амер.) вибух пожар лїсів. З лїсами горять хутори, оселї і міста. Доси вигоріло шість міст, а поверх 150 осіб втратило житє. Шкода виносить вже дотепер 5 мілїонів долярів. Всякий ратунок є немислимий, бо лїси горять на величезнім просторі. Лише зливний дощ міг би спинити огонь.

— **Поучаюча статистика.** Польске Сокільство в межах Австриї числило в 1907. роцї 150 гнїзд, а 19.494 членів, між тим 4.682 умундурованих, 3.284 вправляючих (432 женщин). Публичних вправ було 299 і 386 народових обходів. Приходи виносили 1,280.507 К, а се: з вкладок 178.432 К, з оплат за ґімнастику 51.856 К, з субвенций 954.130 К, з дарунків 46.200 К, з инших жерел 51.892 К. Всї видатки виносили 1,182.569 К. Вартість недвижимостий всїх 150 гнїзд становить 3,499.250 К, фонд будови 256.145 К, вартість інвентаря 313.887 К, гіпотечні довги 2,362.673 К, се значить, що чисте майно варта 1,822.513 К. Власні будинки має 64 гнїзд, боїща 68, а прапорів 46.

— **Бальон згорів.** Бальон ґр. Цеппелїна, про який стілько писано з великими надїями, стрітила катастрофа. Онодї ґр. Цеппелїн вибрав ся на своїм бальонї в непершу пробну подорож понад озером Боденьским. Спершу бальон летїв після волї свого керманича, але небавом зломала ся керма і бальон злетїв на землю. Заки ґр. Цеппелїн встиг єго направити, зірвала ся буря і понесла бальон аж недалеко Штутґарту. Там мабуть вдарив грім в бальон і запалив ґаз. Бальон, якому ґр. Ц. посьвятив цїле житє, спопелїв до тла.

Оповістки.

— **Зі Старого Самбора.** В недїлю дня 9. серпня відбуде ся заходом філії „Просьвіти" в Старім Самборі великий концерт в честь Маркіяна Шашкевича в салї „Дому Просьвіти" з добірною проґрамою. В концертї возьме участь академічна молодїж. По концертї відбуде ся забава з танцями. Чистий дохід призначений на реставрацию власного дому. Сподїємо ся, що Русь старосамбірска зрозуміє гарну цїль філії і прибуде численно, щоб тим чином звеличити память великого борця галицкого за народне слово, а кромі сего є се добра нагода підчас ферий добре забавитись. Початок о 8. год вечером. — *Видїл.*

— **Сокільский фестин в Жовкві.** В недїлю дня 9. с. м. уряджують жовківскі тов-а »Сокіл«, »Зоря« і »Просьвіта« з підмогою львівского „Сокола" і „Зорі" великий народний фестин в лїсї „Гарай" коло Жовкви. Програма богата і ріжнородна; між иншим вільні вправи топірцями Соколів зі Львова. Музика з Махнова. Початок о 2. год. по пол. Фестин заповідає ся величаво. З цїлої Жовківщини вибираєсь народ, а зі Львова має приїхати також багато гостий.

Зі Львова виїздить окремий поїзд о $1^1/_2$ год. по пол. з гол. двірця. Поворот до Львова о 11. год. в ночи. Білєти їзди там і назад зі вступом на фестин по 1 К 60 с. продають: „Сокільский Базар", „Народна Торговля", „Сила" і книгарня Тов-а Шевченка через цїлий день, а „Сокіл" і „Зоря" від 6—9 вечер.

— **В Камінцї стр.** відбуде ся в недїлю дня 9. серпня с. р. заходом ґімнаст. тов-а »Сокіл« аматорске представленє драми Грінченка „За батька", а опісля в салї ради повітової вечерницї з танцями.

— **В бурсї дяківскій ім. митроп. Шептицкого** знайде поміщенє 20 учеників середних шкіл, за оплатою 30 К місячно. Кождий принятий мусить мати власне ліжко і сїнник. Зголошеня приймає до 18. с. м. о. Андрій Гаврищак, ул. Петра Скарги ч. 2А.

— **Перенесеня.** Намісник переніс повітових комісарів: Влад. Топольницкого з Турки до Лїманової, Фр. Лєщиньского з Долини до Городка, д-ра Ад. Раппого з Городка до Львова; концепістів намісництва: Влад. Лишковского зі Ст. Самбора до Дрогобича, Мих. Майкснера з Теребовлї до Бродів, Руд. Цінтля з Бродів до Ст. Самбора і Ем. Ґольчевского з Жидачева до Турки; конц. практиканта Едм. Ґроблєвского зі Львова до Жидачева; повітових секретарів: Ант. Скроцкого з Березова до Львова, Влад. Крису з Ріпчиць до Львова, Тита Решетиловича з Косова до Березова і Ант. Чубака з Коросна до Товмача.

— **З зелїзниць.** З днем 10. серпня змінить ся розклад їзди поїзду особового ч. 1226, який відходить зі Стрия о год. 4 мінут 37 по пол., а тілько, що поїзд той не буде відїзджати до Хирова лиш просто до Посади хирівскої. Теперішний час приїзду єго до Хирова треба зважати яко час приїзду до Посади хирівскої. Для подорожних їдучих тим поїздом, до стаций, що лежать при шляху Хирів-Сянок, провадити будесь поїзд льокальний ч. 2022 А з Посади хирівскої до Хирова в безпосереднім полученю від поїзду ч. 1226 і без пересїданя в Посадї хирівскій після отсего розкладу їзди. Посада хирівска відїзд о год. 7 м. 49. Поїзд особовий ч. 2023 переходячий межи Хировом а Перемишлем буде переходити від дня 10. серпня включно тілько між Посадою хирівскою а Перемишлем (виїзд з Посади як дотепер о год. 7·35 мін. веч.). Зміни ті є оповіщені в стїнних розкладах їзди таблиця VII на шляху 205, 212 і 216. Додаток V кишеневого розкладу їзди можна одержати безплатно у всїх касах особових за оказанєм кишеневого розкладу їзди.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

„Красная рубаха" і „русскіе" у Львові.

(Історично-критичні замітки й ревеляциї).

(Дальше).

Набравши так у маститого о. Здавидяка патріотичного духа (spiritus, оковита, ачіщон-

ная; див. 100-томовий Лексікон о. Сводноліїтописця), вибрали ся істинно-русскіє в товаристві перебраних за льокаїв г. г. Дудрикевича, Здавидяка, Шпроцика і инших, чотирма бердичівскими балаґулами, робити візити львівским достойникам і знакомим, при чім було в плянї оглянути львівскі „достопримічательности“. Очевидна річ — заховано всякі средства осторожности, на жаль власними засобами, т. зн. лише при помочи власної „охрани“ (поперебирані російскі жандарми і козаки): ізменніки Поляки отямили ся і заховували повну резерву. Ходили навіть в деяких польских кругах поголоски, аби зробити стародавним звичаєм „заязд“ та силою вимести московске сьміте, та взяла верх гадка Імсі Р. Носалевіча, який радив не рухати..., аби не воняло. Так і стало ся.

Як приймали московских емісариїв, не буду описувати. При ґубернаторских валах прийняв їх лякей Ексцеленциї, потрактував „батярами“, показав деякі найбільш секретні убікациї палати з взірцевими урядженями — і — випросив чемно за двері. На св. Юрі прийнято їх вправдї, одначе від істинно-русских заносило так істинно-русским сопухом, що потім треба було першим express-ом утїкати з палати. І до церкви (!) заходили маститі гості. Не від річи буде ще запримітити тут на вічну памятку, що хитрий др. Дудрикевич замовив був до св. Юра фотоґрафа і велїв фотоґрафувати усю істинно русску знать на тлї сьвятоюрскої катедри!!! Подаємо також до публичного відома, що як раз підчас знятя на верху катедри стояв на ґалєриї г. Вільчишин (він бо дуже високий і носом досягає з ґалєриї на сьвятоюрскій копулї як раз банї) і на даний знак розпустив був на вітер істинно-русский „флаґ“. Так і лишило ся на клїші. Очевидна річ, що Москалї будуть мати тепер чим похвалити ся в Пітєрі, мовляв — диви, які відносини в Ґалїциї, коли навіть на сьвятоюрскім „зданїю“ віє істинно-русскоє знамя! Оповідали також сьвятоюрскі дячки, що г. Дудрикевич і о. Здавидяк, показуючи істинно-русским св. Юр, так казали: „Як раз тому 65 лїт, коли наш ґенїяльний Зубрицкій показував ето зданіє також істинно-русским гостям з Рассеї, а іменно проф. Поґодіну кажучи: „коли Збруч перейдуть казакі, так везїть з собою „істинного“ Преосьвященого: отсе буде для него »сабор«...« Миж (тягнули дальше, др. Дудрикевич і о. Здавидяк) опроваджуємо вас тепер, любезнїйшії, одушевлені тими самими істинно-русскими мріями, — а ехо повторило: „мріями“...

Як випали візити московских емісариїв у г. г. Бандитовского, Кульпаркевича, Бриґідкевича і т. п. не знаємо: були вони надто довірочні, аби бодай що-то дійшло до публичного відома.

Вже пізно в ніч вертали знамениті гості до готелю відпочивати по цїлоденних трудах. Властиво не вертали, а везли їх балаґульники як околотів. За возами тягнула ся неначе комета, струя гидкого істинно-русского сопуха, так, що аж фякерскі конї пчихали і лягали, пси вили як серед зарази, а воробцї то вже трупом падали з телеґрафічних дротів. Та істинно-русскі спали сном істинно-русским, анї вусами не моргаючи. Лишень ґен. Владиміров, що то звісно має ґенеральску голову, від часу до часу викрикував: Караул, караул! — й більш нїчого.

В готели витаскала служба гостий віндами на гору, по чім десятьох лякеїв захорувало тяжко на носатизну, чуму чи якусь там иншу холєрину. А балаґульники солому з балаґул дали на »всесоженіє«. — Дальше буде.

Телеґрами

з дня 6. серпня.

Чернівцї. При вчерашнім доповняючім виборі до сойму з куриї більшої посїлости вибрані одноголосно: Каєтан Стефанович, Вірменин і Николай Фльондор, Румун.

Сієнсін (Хіни). Якийсь Хінець тяжко зранив вчера російского консуля, Попа. Причина замаху невикрита.

Царгород. Султан потрясений останними подіями тяжко занедужав.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 6. с. м.: Ольга і Ів. Маркевичі, Берлоги; Віра і Мария Трусевичі, Комарів; Филип Ленюк, Глїбока; М. Днїстряньский, Стегниківцї; др. Зд. Чаплїцкий, Закопане; Ем. Шолгиня, Скалат; Ммх. Питляр, Пийло; М. і Вол. Тисовскі, Калуш; Т. Грушкевич, Стільско; Ал. Милянич, Криниця; Мик. Захарясевич, Радимно; Мик. Щуровский, Стинава нижна; Вол. Дубецкий, Заставна; Юл. Бачиньский, Миловане; Ів. Шерстиль, Сулимів; Т. Грицак, Станиславів; Ст. Росткович, Сидорів; о. Едвин Биліньский, Острів; о. В. Андрухів, Ляшки; О. Гаврило, Урмань; о. Вас. Загаєвич, Волчуги; о. Р. Березиньский, Дібще; Андр. Лунів, Стрий; Мих. Солодуха, Стрий.

Лїкар внутрішних недуг

Др. Мирон Вахнянин

мешкає тепер

при ул. Зіморовича ч. 5. у Львові.

Матурист ґімназияльний

довголїтний і вправний інструктор глядає лекциї або занятя у Львові або на провінциї. Згол. „Industrius“ poste rest. Львів 10.

Морелї (априкози) найкрасшої якости, столової, щоденно сьвіжо зривані 5 клґр. franco 3 К 50 с, яблока, грушки і сливки franco 3 К 70 с.

Л. Альтнай (L. Altneu), Заліщики 4.

(14—15)

Курацийний і столовий виноград найкрасшої якости, щоденно сьвіжо зриваний, 5 кільоґрамова пачка franco 3 К 50 сот.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(3—12)

ФІРМА

ФІНКЕЛЬШТАЙН і ФЕЛЬ

склад зелїза і зелїзних товарів

Львів, ул. Сохішха ч. 26.

поручає свій богато заосмотрений склад блях цинкових, чорних і мідяних до покриваня будинків і церков по фабричних цїнах, як також і всяких керничних приборів.

(4—4)с.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Оголошенє для Хлїборобів!

Довідуємо ся на жаль, що несовісні гандлярі штучними навозами в сей спосіб ошукують рільників, що накидують єму який небудь навіз, а розумієсь, лихий, без взгляду на се, чи він відповідний на рілю чи нї. Щоби охоронити нашого рільника від такого визиску, оголошуємо, що **Спілка для господарства і торговлї в Перемишлї** зовсім дармо порадить кождому, який потрібний є навіз на єго рілю, належить тільки подати в приближеню прикмети рілї, а іменно, чи она легка чи тяжка, чи перемакальна чи нї, чи середно лиха чи зовсїм лиха. Хто не хоче дати ся визискати, най користає з готовости поради нашого одинокого в тім родї **Спілки для господарства і торговлї в Перемишлї**.

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педаґоґічного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Працюйте і щадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, **удїляє позички на скрипти** за інтабуляцією на **6 прц.**; і сплату розкладає на 10 до 15 лїт (при 30 ратах піврічних виносить рата амортизацийна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслї приймають ся тілько 3 **місячні**, з 3 підписами, **на 6 прц. до 7 прц.**

Членами можуть бути позичку і дістати тілько члени обезпечені в »Днїстрі«.

З зисків удїлив „Днїстер“ на **публичні добродїйні цїли** квоту 45.835 корон.

Вкладки . . .	2,795.183 К.
Позички удїлені . .	3,410.684 К.
Удїли членьскі . .	234·398 К.
Цїнні папери . . .	130.452 К.
Фонд резервовий і инші	46.842 К.
Льокациї . . .	182.206 К.

Канцеляриї Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	9·50
Кракова	7·25	9·50	—	**8·40**	**2·30**
Ряшева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10 30
Черновець	8·07	—	**2·05**	5·57	9·30
Черновець	—	—	—	—	**12 20**
Станиславова	5·40	—	—	—	—
Коломиї,	—	10·20	—	—	—
Стрия	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Пустомит	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Самбора	8 00	10·30	2·00	—	9·10
Любіня	8·00	10·30	2·00	9·10	—
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·26	1·15	5·00	9·25	10·10†
Брухович	7·10	—	12·40	4·50	8·20
Брухович	8·15	—	—	—	—
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·45	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·50	**8·25**	**2·45**	**7·00**	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	**12·45**
Ряшева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	7·45	11.10
Черновець	6·10	9·35	**2·23**	—	10·38
Черновець	—	—	—	—	**2·50**
Станиславова	—	—	—	2·40	—
Коломиї	—	—	—	6·03	—
Стрия	7·30	—	2·25	6 42	11·25
Пустомит	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Самбора	6·00	9 05	4·00	—	10·45
Любіня	6·00	9 05	—	4·00	10·45
Рави рускої	6·14	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6·58	9·15	1·35†	3·35	6·30
Брухович	7.21	11·05	—	—	—
Брухович	6·14	—	3·35	7·10	11·35†
Зимної води	3·50	8·40	3·30	7·35	11·15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в недїлї означені †.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского.

UNIWERSYTECKA BIBLIOTEKA KUL